

Διαδικτυακή Διεκδίκηση Δικαιωμάτων Από Άτομα Με Μειονοτική Ταυτότητα

Αικατερίνη Τζίκα, katerinatzika10@gmail.com

Παρασκευή-Νεκταρία Γάτσου, eg7368859@gmail.com

Βασιλική Κοκολάκη, vassilikyk@gmail.com

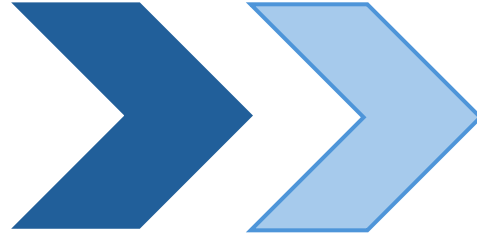
Αγάπη Ματθαίου, agapemat03@gmail.com

ΨΧ116: Πολιτική Ψυχολογία

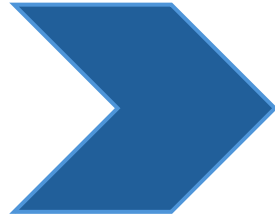
Τμήμα Ψυχολογίας ΕΚΠΑ

Χειμερινό εξάμηνο 2024-2025

Διάγραμμα παρουσίασης

- Εισαγωγή
 - Μειονοτική ταυτότητα
 - Διαδικτυακός ακτιβισμός
- Σχέση online και offline ακτιβισμού
- Ο διαδικτυακός ακτιβισμός στην πράξη
 - Παραδείγματα εκστρατειών και κινημάτων
 - Αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του διαδικτυακού ακτιβισμού

Ενότητα 1: Ορισμοί!

1. Τι είναι η (μειονοτική) ταυτότητα;
 - Λεξικό Britannica
 - Πολιτική Ψυχολογία (Hewer & Lyons, 2023)
 - Η Κοινωνική Ψυχολογία των Μειονοτήτων (Tajfel, 1981)
2. Framing Theory (Goffman, 1974)
3. Τι είναι ο (διαδικτυακός) ακτιβισμός;
 - Ενοποιητικό Μοντέλο για τον Ακτιβισμό (Chon & Park, 2020)

Ορισμός Λεξικού Britannica

Μειονότητα:

Μία πολιτισμική, εθνική ή φυλετικά διαφορετική ομάδα ανθρώπων που συνυπάρχει αλλά είναι υποτελής σε μία πιο κυρίαρχη ομάδα. Στις κοινωνικές επιστήμες, το καθοριστικό χαρακτηριστικό μίας μειονοτικής ομάδας είναι η υποτέλειά του. Κατά αυτόν τον τρόπο, το μειονοτικό στάτους δεν είναι απαραίτητα ανάλογο του πληθυσμού (Britannica, 2024).

Απόδοση ταυτότητας

Η ταυτότητα μπορεί:

- Να αποδοθεί από τα μέλη μιας ομάδας στην ίδια (δηλαδή τα ίδια τα άτομα να επιλέξουν πώς θα παρουσιάζονται)
- ή
- Να αποδοθεί βάσει των κατηγοριοποιήσεων και των αντιλήψεων των άλλων (σύνηθες στη διαμόρφωση μειονοτικής ταυτότητας)

Έτσι:

- Όταν η ταυτότητα δομείται βάσει της επιβολής των άλλων υπεισέρχονται σχέσεις εξουσίας.
- Όταν μία ομάδα αυτοπροσδιορίζεται ως αποστερημένη ή καταπιεσμένη, τότε μπορεί να αμφισβητήσει τις κατεστημένες σχέσεις εξουσίας.

Τι θεωρούμε μειονότητα; (Tajfel, 1978)

- **Κάθε κοινωνία διαθέτει πλήθη ομάδων που αποκλίνουν από το "τυπικό".**
- Η αντίληψη ότι τα άτομα ανήκουν σε μία μειονοτική ομάδα, ωστόσο, προκύπτει όταν αυτά έρχονται αντιμέτωπα με αντιλαμβανόμενες κοινωνικές συνέπειες (διακρίσεις, αρνητικές αντιλήψεις) εξαιτίας της υπαγωγής τους ή της ένταξής τους σε μία κοινωνική ομάδα.
- Το κοινό χαρακτηριστικό των διαφορετικών μειονοτικών ομάδων είναι η ύπαρξη διαδεδομένων στερεοτύπων ενάντια σε όλα τα άτομα που μοιράζονται κάποια χαρακτηριστικά μεταξύ τους (π.χ. καταγωγή).

Μειονοτικές ομάδες και πολιτική δράση (Tajfel, 1978)

- Το 1978 ήδη, ο Tajfel έκανε λόγο για την αυξανόμενη τάση των ατόμων που ανήκουν σε μειονότητες να στεγανοποιούν τα όρια που διακρίνουν την ομάδα τους, αλλά να αντιλαμβάνονται την αλληλεξάρτηση μεταξύ των ομάδων.
- Αυτό, οδηγεί σε μία νέα προσέγγιση διεκδίκησης δικαιωμάτων: οι μειονοτικές ομάδες αποζητούν να διατηρήσουν τη διαφορετικότητά τους αλλά με τους δικούς τους όρους, και όχι αυτούς των κυρίαρχων ομάδων.
- Μία μειονότητα συνήθως καθορίζεται με βάση τα κριτήρια μιας κυρίαρχης ομάδας. Η κοινωνική δράση, είκαζε ο Tajfel, στο εξής θα βασίζεται στην επαναδιατύπωση των όρων που ορίζουν την ταυτότητα, κάνοντας τους πιο θετικούς αντί για ένα συνωθύλεμα μειονεκτικών ιδεών.
- Για τον λόγο αυτό, οι μειονοτικές ομάδες φαίνεται να περνάνε από την αποδοχή της κατώτερης θέσης τους στην απόρριψη αυτής.

Θεωρία της Πλαισίωσης

Goffman (1974): Αρχική διατύπωση

- Καθώς οι άνθρωποι αντιλαμβάνονται τον κόσμο που τους περιβάλλει, αυτόματα ταξινομούν τα κάθε λογής “συμβάντα” σε κατηγορίες.
- Ένας άνθρωπος που παρατηρεί έχει ενεργητικό ρόλο, κατατάσσει τα γεγονότα διαρκώς σε κατηγορίες για να τους προσδώσει νόημα.
- Έτσι, το νόημα ενός αντικειμένου ή μίας πράξης είναι προϊόν μιας κοινωνικής απόδοσης,
- Η απόδοση πηγάζει από τον ρόλο που αποδίδεται στο κάθε αντικείμενο.
- Έτσι, το νόημα ενός αντικειμένου διαμορφώνεται μέσα από τη χρήση του.

Phillips (2024): σε σχέση με τον διαδικτυακό ακτιβισμό

- Ο τρόπος με τον οποίο μία πληροφορία πλαισιώνεται μπορεί να επηρεάσει τον τρόπο με τον οποίο οι αποδέκτες της την κατανοούν αλλά και τη μετέπειτα δράση τους.
- Οι ακτιβιστές που κάνουν χρήση ψηφιακών τεχνολογιών, “παρουσιάζουν” τα ζητήματα που τους ενδιαφέρουν έτσι ώστε αυτά να έχουν αντίκτυπο στο κοινό στο οποίο απευθύνονται.
- Χρησιμοποιούν σύμβολα, ειδική γλώσσα και αφηγήματα που εγείρουν το συναίσθημα του κοινού και το οδηγούν στην ανάληψη δράσης.

Ενοποιητικό Μοντέλο για τον Ακτιβισμό (Chon & Park, 2020)

Ακτιβισμός: μια συλλογική δράση ομοϊδεατών προκειμένου να αλλάξει μια κοινωνία, μια πολιτική ή ένας οργανισμός σε σχέση με αμφιλεγόμενα ζητήματα

Διακρίνεται σε δύο κατηγορίες:

- **Διαδικτυακός ακτιβισμός (social media activism):** μια επικοινωνιακή δράση στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης με σκοπό τη συλλογική αντιμετώπιση ενός προβλήματος.
- **Ακτιβισμός εκτός του διαδικτύου (offline activism):** η πολιτική συμμετοχή σε πραγματικές δράσεις που αποσκοπούν στην αντιμετώπιση αμφιλεγόμενων ζητημάτων μέσω των φυσικών συγκεντρώσεων κινητοποιημένων ατόμων.

Ενοποιητικό Μοντέλο για τον Ακτιβισμό (Chon & Park, 2020)

Το μοντέλο των Chon και Park (2020) προτείνει ένα σύνολο τεσσάρων παραγόντων που εξηγούν και προβλέπουν τη συμμετοχή στον διαδικτυακό ακτιβισμό:

- 1. Η Καταστασιακή Θεωρία Επίλυσης Προβλημάτων (STOPS):** Σύμφωνα με αυτή, το κίνητρο για επικοινωνία πάνω σε αμφιλεγόμενα ζητήματα ενθαρρύνει τη συμμετοχή στον ακτιβισμό. Αυτό καθορίζεται από:
 - A) την αναγνώριση του προβλήματος
 - B) την αναγνώριση των εμποδίων
 - Γ) την προσωπική εμπλοκή

Ενοποιητικό Μοντέλο για τον Ακτιβισμό (Chon & Park, 2020)

2. Η εχθρική αντίληψη των ΜΜΕ: δηλαδή, η αντίληψη των ατόμων ότι τα ΜΜΕ παρουσιάζουν μεροληπτικά τα αμφιλεγόμενα ζητήματα.

3. Η συναισθηματική αδικία: δηλαδή, τα αρνητικά συναισθήματα όταν το άτομο αισθάνεται άμεσα ή έμμεσα αντικείμενο άδικης μεταχείρισης.

4. Η αποτελεσματικότητα της χρήσης των μέσων κοινωνικής δικτύωσης: δηλαδή, η αυτοπεποίθηση του ατόμου στην ικανότητά του να χρησιμοποιεί τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και να επιτυγχάνει επιθυμητούς στόχους μέσω αυτών.

Το μοντέλο έχει επιβεβαιωθεί ερευνητικά, ενώ ταυτόχρονα βρέθηκε πως οι παραπάνω παράγοντες ωθούν κατ'επέκταση και σε μορφές παραδοσιακού ακτιβισμού.

Ο διαδικτυακός ακτιβισμός στην πράξη

Μία πρόσφατη μετα-ανάλυση έδειξε ότι ο ενστερνισμός κοινωνικών ταυτοτήτων εξακολουθεί να αποτελεί την κινητήρια δύναμη για τη συμμετοχή σε διαδικτυακό ακτιβισμό ή συλλογικές δράσεις, όπως ισχύει και για πιο παραδοσιακές μορφές κινητοποίησης (Akfirat et al., 2021).

Σχέση Online και Offline Ακτιβισμού

Διαδικτυακός (Online) Ακτιβισμός

- Διαδικτυακές πλατφόρμες: Καθοριστικός ρόλος στην οργάνωση φυσικών διαδηλώσεων.
- Δυνατότητα μαζικών κινητοποιήσεων χωρίς επίσημες δομές (π.χ., συνδικάτα).

(Greijdanus et al., 2020)

Σχέση Online και Offline Ακτιβισμού

Αρνητική Σχέση: Υπόθεση Αντιστάθμισης

- Slacktivism: Αντικατάσταση ουσιαστικών φυσικών διαμαρτυριών με χαμηλής προσπάθειας ενέργειες στο διαδίκτυο.
- Παράγοντες που επηρεάζουν αρνητικά τη σχέση:
 1. Αντίληψη της αποδοτικότητας των online δράσεων.
 2. Ηλικία χρηστών (μεγαλύτεροι χρήστες προτιμούν φυσικές δράσεις).
 3. Δομή δικτύων (ομοιογενή vs. ετερογενή δίκτυα).

Σχέση Online και Offline Ακτιβισμού

Ασυνεπής Σχέση: Ψηφιακοί Παράγοντες

- Ψηφιακοί διχασμοί: Οι άνθρωποι που συμμετέχουν διαδικτυακά ενδέχεται να διαφέρουν από τους φυσικούς ακτιβιστές.
- Θάλαμοι ηχούς (Echo chambers): Ο διαδικτυακός ακτιβισμός ενδέχεται να εξελίσσεται διαφορετικά λόγω φαινομένων όπως οι «θάλαμοι ηχούς», όπου άτομα με παρόμοιες απόψεις ενισχύουν τα κοινά τους πιστεύω, και συνακόλουθα δημιουργείται μια μονοκουλτούρα.
- Ψηφιακός δυαδισμός: Οι άνθρωποι συχνά συμπεριφέρονται διαφορετικά διαδικτυακά, όπου η σχετική ανωνυμία μειώνει το άγχος σχετικά με την κοινωνική αξιολόγηση.

Σχέση Online και Offline Ακτιβισμού

Θετική Σχέση: Ενίσχυση Offline Δράσεων μέσω Online Ακτιβισμού

- Online καμπάνιες ως «προθάλαμος» για φυσικές διαμαρτυρίες.
- Ενίσχυση συλλογικής ταυτότητας και κοινών αξιών.
- Συνδεδεμένη δράση (Connective action): η κινητοποίηση από τα κάτω προς τα πάνω διαδίδεται μέσω διασυνδεδεμένων προσωπικών δικτύων.
- Διευκόλυνση στρατολόγησης, συντονισμού και ανταλλαγής πληροφοριών.

Σχέση Online και Offline Ακτιβισμού

Συμπέρασμα: Αμοιβαία Ενίσχυση

- Διαδικτυακός και φυσικός ακτιβισμός είναι συχνά αλληλένδετοι.
- Κοινωνικά μέσα: Βασικό εργαλείο για ενίσχυση συμμετοχής και οργάνωσης δράσεων.
- Παρά τις προκλήσεις, η ενσωμάτωση των δύο μορφών οδηγεί σε θετικές κοινωνικές αλλαγές (Greijdanus et al., 2020).

Παραδείγματα εκστρατειών και κινημάτων

1. Καμπάνιες κατά των επωνυμιών (anti-brand campaigns)

Διαδικτυακές κοινότητες από καταναλωτές για να εκφράσουν τις ανησυχίες τους για τις πρακτικές διαφόρων επιχειρήσεων.

Στο στόχαστρο βρίσκονται επιχειρήσεις που δεν επιδεικνύουν επιχειρηματική ηθική.

Έτσι, συχνά πλήττουν σημαντικά τη φήμη και τις πωλήσεις των επιχειρήσεων (Sivitanides & Shah, 2011).

Ένα παράδειγμα που συσχετίζεται με **μειονοτική ομάδα**:

- ✓ Κίνημα μποϊκοτάζ κατά των εταιρειών που υποστηρίζουν τη γενοκτονία των Παλαιστινίων από το Ισραήλ.
- ✓ Μποϊκοτάζ σε εταιρείες όπως η Amazon, η Disney, η Google, κ.ά.

Παραδείγματα εκστρατειών και κινημάτων

Παράδειγμα: εφαρμογή *"No Thanks"*

Εφαρμογή κινητού τηλεφώνου που επιτρέπει στους χρήστες να σαρώνουν το barcode των προϊόντων για να μάθουν αν αυτά εντάσσονται στο κίνημα μποϊκοτάζ κατά του Ισραήλ.

Παράλληλα, οι δημιουργοί της εφαρμογής δραστηριοποιούνται στο X (Twitter), αναρτώντας υλικό σχετικά με το έργο τους, προκειμένου να ευαισθητοποιήσουν περισσότερους καταναλωτές.

Παραδείγματα εκστρατειών και κινημάτων

Καμπάνια #StandByThem

- Διοτίμα.
- Με τη στήριξη της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους πρόσφυγες.
- Καταπολέμηση της έμφυλης βίας «πέρα από τα σύνορα».
- Σκοπός η ενημέρωση γυναικών (Ελληνίδων και προσφύγων) που υφίστανται βία ή είναι σε κίνδυνο για τις υπηρεσίες που παρέχει ο οργανισμός (ψυχολογική και νομική βοήθεια με διερμηνείς) και ευαισθητοποίηση των πολιτών για το πρόβλημα (Διοτίμα, 2022).

Παραδείγματα εκστρατειών και κινημάτων

Το κίνημα #MeToo

Ξεκίνησε τον Οκτώβριο του 2017 στο X (Suk et al., 2021).

Θίγει κοινωνικοπολιτισμικά ζητήματα, καλώντας σε καταπολέμηση της κουλτούρας του βιασμού και της σεξουαλικής παρενόχλησης.

Το κίνημα #MeToo δραστηριοποιείται στο X (Twitter) μέσω:

- της δημοσίευσης πηγών στήριξης (όπως τηλεφωνικών γραμμών)
- της πρότασης και ενθάρρυνσης δράσεων (ψήφος, διαμαρτυρία, ενημέρωση)
- της δημοσίευσης προσωπικών εμπειριών παρενόχλησης (Li et al., 2021)

Παραδείγματα εκστρατειών και κινημάτων

Το κίνημα #BlackLivesMatter

Δημιουργήθηκε το 2012, μετά τη δολοφονία του Trayvon Martin.

Σκοπός του ήταν η ευαισθητοποίηση των πολιτών για τη συστημική βία που δέχονται τα μαύρα άτομα.

Συστημική βία: αργή, διαρκής και αφανής. Συχνά λαμβάνει τη μορφή μικρο-επιθέσεων και ανεπαίσθητων προσβολών, και γι' αυτό δεν γίνεται πάντα αντιληπτή ως βία. Ωστόσο, έχει ρατσιστική ρίζα και θίγει την αξιοπρέπεια των θυμάτων (Liebermann, 2021).

Το κίνημα κέρδισε τεράστια αναγνώριση στο διαδίκτυο και συνδέθηκε με πολλές διαμαρτυρίες σε πόλεις της Αμερικής από το 2013 (Tillery, 2019).

Παραδείγματα εκστρατειών και κινημάτων (ΛΟΑΤΚΙ+)

Καμπάνια #LoveWins (2015)

- Εορτασμός ισότητας στον γάμο μετά τη νομική κατοχύρωσή του σε όλες τις πολιτείες των ΗΠΑ (26 Ιουνίου 2015).
- Ενεργή συμμετοχή πολιτικών προσωπικοτήτων, όπως ο Barack Obama.
- Ευρεία διάδοση σε X (Twitter), Instagram, Facebook με προσωπικές ιστορίες και εικόνες με το ουράνιο τόξο, σύμβολο ΛΟΑΤΚΙ+ κοινότητας (Deming, 2016).

Παραδείγματα εκστρατειών και κινημάτων (ΛΟΑΤΚΙ+)

Pictivism και Διαδικτυακή Αλληλεγγύη

- Εργαλεία όπως φίλτρα ουράνιου τόξου σε φωτογραφίες στο Facebook (Pride Month).
- Πράξη διαδικτυακού ακτιβισμού που απαιτεί την μικρότερη δυνατή προσπάθεια.
- Ενίσχυση ορατότητας και αίσθησης συμμετοχής στην κοινότητα (Matsick et al., 2020).
- Έρευνα Oeldorf-Hirsch και McGloin (2017): Όσο πιο χαμηλή η προσπάθεια που έπρεπε να καταβληθεί, τόσο πιο θετική η στάση των συμμετεχόντων σχετικά με την συμμετοχή τους στην καμπάνια.

Παραδείγματα εκστρατειών και κινημάτων (ΛΟΑΤΚΙ+)

#TransDayOfVisibility

- Ετήσια καμπάνια (31 Μαρτίου) για ορατότητα τρανς και μη δυαδικών ατόμων.
- Κοινοποίηση προσωπικών μαρτυριών, έργων τέχνης και εκπαιδευτικών πόρων.
- Καταπολέμηση στίγματος και παραγκωνισμού (Johnson & Kennedy, 2020).

#BlackTransLivesMatter

- Συνδυασμός φυλετικής δικαιοσύνης και υπεράσπισης ΛΟΑΤΚΙ+ δικαιωμάτων.
- Εστίαση στη βία κατά μαύρων τρανς ατόμων.
- Δράσεις: διαδηλώσεις, συγκέντρωση χρημάτων, απαιτήσεις πολιτικών μεταρρυθμίσεων (Hope et al., 2019).

Παραδείγματα εκστρατειών και κινημάτων (ΛΟΑΤΚΙ+)

Καμπάνια *It Gets Better*

- Ξεκίνησε στο YouTube (2010) ως απάντηση σε αυτοκτονίες ΛΟΑΤΚΙ+ νέων.
- Κοινοποίηση προσωπικών ιστοριών για καταπολέμηση απομόνωσης και στίγματος.
- Παγκόσμια διάδοση στα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης (It Gets Better Project, n.d.).

Αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του διαδικτυακού ακτιβισμού

Αποτίμηση αποτελεσματικότητας του διαδικτυακού ακτιβισμού (Sivitanides & Shah, 2011)

Πλεονεκτήματα	Μειονεκτήματα
Διάδοση απόψεων και διεκδικήσεων σε μεγάλες μερίδες του πληθυσμού και σε πολλές χώρες	Απουσία ιεραρχίας στις διαδικτυακές ακτιβιστικές ομάδες
Εύκολη συσπείρωση ατόμων με κοινές αντιλήψεις και αξίες από όλον τον κόσμο	Χαλαροί δεσμοί μεταξύ των μελών
Χαμηλές απαιτήσεις σε ενέργεια και χρόνο, εμπλοκή περισσότερων ατόμων	Ευαισθητοποιούν, αλλά δεν οδηγούν απαραίτητα σε δράση

Συζήτηση

- Η κινητήρια δύναμη της συμμετοχής στον διαδικτυακό ακτιβισμό αλλά και σε πιο παραδοσιακές μορφές κινητοποίησης είναι ο ενστερνισμός κοινωνικών ταυτοτήτων.
- Πάρα τις διαφορές τους, ο διαδικτυακός και ο φυσικός ακτιβισμός είναι συνήθως αλληλένδετοι, με τα δεδομένα να δείχνουν ότι η σχέση τους είναι συχνά θετική και αμοιβαία ενισχυτική.
- Η σύνδεση του διαδικτυακού με τον φυσικό ακτιβισμό συνεχίζει να αναδιαμορφώνει τη μάχη για τα δικαιώματα μειονοτικών ομάδων, διασφαλίζοντας τη σημασία της σε έναν ταχέως εξελισσόμενο κόσμο.

Βιβλιογραφία

Akfirat, S., Uysal, M. S., Bayrak, F., Ergiyen, T., Üzümcüker, E., Yurtbakan, T., & Özkan, Özlem S. (2021). Social identification and collective action participation in the internet age: A meta-analysis. *Cyberpsychology: Journal of Psychosocial Research on Cyberspace*, 15(4).

<https://doi.org/10.5817/CP2021-4-10>

buo Owusu, A. (2023). *Protests for transformational change: Analysis of Ghana's #OccupyFlagstaffHouse (2014) and #FixTheCountry (2021) protests*. Simon Fraser University.

Chon, M.G., & Park, H. (2020). Social Media Activism in the Digital Age: Testing an Integrative Model of Activism on Contentious Issues. *Journalism & Mass Communication Quarterly*, 97(1), 72-97. <https://doi.org/10.1177/1077699019835896>

Διοτίμα. (2022). *Ψηφιακή Καμπάνια #StandByThem*. Ανακτήθηκε από <https://diotima.org.gr/psifiaki-kampania-standvythem/>

Deming, A. (2016). Backlash blunders: Obergefell and the efficacy of litigation to achieve social change. *Journal of Constitutional Law*, 19(4), 999–1034. <https://doi.org/10.2139/ssrn.2647664>

Goffman, E. (1974). *Frame analysis: An essay on the organization of experience*. Harvard University Press.

Hewer, J. C. & Lyons, E. (Επιμ.). (2023). *Πολιτική Ψυχολογία* (επιμ. ελληνικής έκδοσης: Ν. Μποζατζής, Τ. Ιατρίδης, Κ. Πετκανοπούλου, Α. Σαπουντζής, Λ. Φίγγου, & Ξ. Χρυσόχου). Πεδίο.

Hope, E. C., Pender, K. N., & Carpenter, B. (2019). Queering Black activism: Exploring the relationship between racial identity and Black activist orientation among Black LGBTQ youth. *Journal of Community Psychology*, 47(5), 1073–1089.

<https://doi.org/10.1002/jcop.22136>

It Gets Better Project. (2024). It Gets Better Project. Retrieved December 1, 2024, from <https://itgetsbetter.org/>

Johnson, J., & Kennedy, K. (2020). Introduction: Disability, In/Visibility, and Risk. *Rhetoric Society Quarterly*, 50(3), 161–165.

<https://doi.org/10.1080/02773945.2020.1752126>

Βιβλιογραφία

Li, M., Turki, N., Izaguirre, C.R., DeMahy, C., Thibodeaux, B.L., & Gage, T. (2021). Twitter as a tool for social movement: An analysis of feminist activism on social media communities. *Journal Of Community Psychology*, 49(3), 854-868. <https://doi.org/10.1002/jcop.22324>

Liebermann, Y. (2021). Born digital: The Black Lives Matter movement and memory after the digital turn. *Memory Studies*, 14(4), 713-732. <https://doi.org/10.1177/1750698020959799>

Matsick, J. L., Kim, L. M., & Kruk, M. (2020). Facebook LGBTQ pictivism: The effects of women's rainbow profile filters on sexual prejudice and online belonging. *Psychology of Women Quarterly*, 44(2), 184-198. <https://doi.org/10.1177/0361684320930566>

Minority. (2024, 7 Δεκεμβρίου). *Britannica*. <https://www.britannica.com/topic/minority>

Oeldorf-Hirsch, A., & McGloin, R. (2017). Identifying the Predictors of Participation in Facebook Pictivism Campaigns. *Social Media + Society*, 3(3). <https://doi.org/10.1177/2056305117727637>

Phillips, C. (2024). Digital Communication and the Rise of Online Activism. *Journal of Communication*, 5 (3), 31 - 44.

Sivitanides, M., & Shah, V. (2011). The era of digital activism. *Conference for Information Systems Applied Research*, 4(1842), 01-08. <https://doi.org/10.1504/IJITCC.2013.059409>

Suk, J., Abhishek, A., Zhang, Y., Ahn, S. Y., Correa, T., Garlough, C., & Shah, D. V. (2021). #MeToo, networked acknowledgment, and connective action: How “empowerment through empathy” launched a social movement. *Social Science Computer Review*, 39(2), 276-294. <https://doi.org/10.1177/0894439319864882>

Tajfel, H. (1981). *The social psychology of minorities*. Minority Rights Group.

Tillery, A. B. (2019). What kind of movement is Black Lives Matter? The view from Twitter. *The Journal of Race, Ethnicity, and Politics*, 4(2), 297-323. <https://doi.org/10.1017/rep.2019.17>